

Beleidskader Publiek Cameratoezicht regio Rotterdam

vastgesteld in het RVO van 3 april 2023

Samenvatting

Dit beleidskader geeft handvatten aan een gemeente die gebruik wil maken van publiek cameratoezicht binnen hun gemeente of voornemens zijn om het instrument in te zetten en geeft duiding aan de rol van het Openbaar Ministerie en politie.

De focus van dit beleidskader ligt op publiek cameratoezicht. Voor publiek cameratoezicht geldt dat er, rekening houdende met het bijbehorende normenkader, mogelijkheden zijn op grond van artikel 151c Gemeentewet of artikel 3 van de Politiewet. Voor beide mogelijkheden van publiek cameratoezicht geldt in algemene zin dat de verwerking van camerabeelden een hoog risico met zich meebrengt en vandaar dat een Data Protection Impact Assessment (DPIA) verplicht is op het proces van verwerking.

Voor cameratoezicht op grond van artikel 151c Gemeentewet geldt dat de burgemeester bevoegd is, na afstemming in de driehoek, om in het belang van de openbare orde te besluiten tot de inzet van camera's, maar uitsluitend indien de gemeenteraad hem/haar deze bevoegdheid heeft verleend in de Algemene Plaatselijke Verordening. Voor de verwerking van de gemaakte camerabeelden is de politie verantwoordelijk. Dit betekent ook dat de politie verantwoordelijk is voor de DPIA.

Deze vorm van cameratoezicht moet in verhouding staan tot de ernst van de situatie en kan als ultimatum remedium worden ingezet wanneer andere maatregelen onvoldoende blijken te zijn (beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit).

Ieder cameragebied wordt vlak voor de aflooptermijn van het aanwijzingsbesluit geëvalueerd en hierbij wordt beoordeeld of cameratoezicht in het desbetreffende gebied nog noodzakelijk is. De evaluatie wordt door de burgemeester getoetst op het afwegingskader en de wettelijke voorwaarden.

Een afwegingskader geeft structuur in de besluitvorming bij de afweging over wanneer wel en niet publiek cameratoezicht wordt ingezet, voor welke periode en hoe dit wordt gecontinueerd. Om het proces tot inzet van publiek cameratoezicht vlot te laten verlopen is het belangrijk de politie en het Openbaar Ministerie vroeg in het proces te betrekken. Zij hebben beide een belangrijke rol binnen het proces.

Voor cameratoezicht op grond van artikel 3 Politiewet geldt dat de politie bevoegd is om in het belang van de handhaving van de rechtsorde te besluiten tot de inzet van camera's. De politie is ook verantwoordelijk voor de verwerking van de camerabeelden en aansluitend voor de realisatie van de DPIA.

Inhoud

Samenvatting.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Algemene informatie	5
3. Wettelijk kader publiek cameratoezicht.....	10
4. Afwegingskader cameratoezicht.....	11
5. Afstemming, advies en beoordeling (ambtelijk, bestuurlijk en politie)	15
6. Besluit.....	16
7. Uitvoering.....	17
8. Evaluatie.....	22
Bijlage 1: Juridisch kader	23
Bijlage 2: Stappenplan	26
Bijlage 3: Excellent cameratoezicht.....	27
Bijlage 4: Kostenraming.....	30

1. Inleiding

Er is op 26 maart 2014 een 'Beleidskader gemeentelijke cameratoezicht in de regionale eenheid Rotterdam' vastgesteld tijdens het Regionaal Veiligheidsoverleg politie-eenheid Rotterdam. Nu vanuit verschillende gemeenten binnen regio Rotterdam vragen over het instrument cameratoezicht, is er behoefte aan een vernieuwd beleidskader dat voorziet in een theoretisch kader, een set uniforme afspraken voor de gehele eenheid en een praktische handreiking voor de gemeente die aan de slag wil met publiek cameratoezicht.

Vanuit het Privacy Platform Eenheid Rotterdam (PPER) werd een tijdelijke werkgroep geformeerd om in de behoefte van de gemeenten te kunnen voorzien. De werkgroep bestond uit medewerkers van de politie-eenheid Rotterdam, Openbaar Ministerie en medewerkers van de gemeenten Dordrecht, Vlaardingen, Gorinchem, Schiedam, Nissewaard, BAR-organisatie en Rotterdam. De VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam was de penvoerder binnen de werkgroep.

Het doel van dit beleidskader is te omschrijven hoe wordt omgegaan met het publieke cameratoezicht binnen de gemeenten van de politie-eenheid Rotterdam. Het beleidskader omvat vastgestelde richtlijnen die dienen als hulp bij de afweging voor het inzetten, continueren of beëindigen van cameratoezicht. Daarnaast biedt dit beleidskader praktische handvatten voor de gemeenten die voornemens zijn om het instrument publiek cameratoezicht in te gaan zetten. Deze handvatten worden uitvoerig beschreven in een afwegingskader in hoofdstuk 4 en zijn in een stappenplan (bijlage 2) vermeld.

2. Algemene informatie

Steeds meer gemeenten voelen zich genoodzaakt om gebruik te maken van het instrument cameratoezicht in de openbare ruimte, oftewel publiek cameratoezicht. Doordat dit instrument een forse inbreuk is op de privacy, kan cameratoezicht alleen worden ingezet als ultimum remedium wanneer andere ingezette maatregelen niet voldoende blijken te zijn voor het beoogde doel. Bij cameratoezicht is er altijd een hoog risico voor de verwerking van camerabeelden en daarom dient vooraf altijd een zogenaamde Data Protection Impact Assessment (DPIA) of gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) te worden opgesteld.

Voor de verwerking van de gemaakte camerabeelden is de Korpschef van de Nationale politie verantwoordelijk. Dit betekent ook dat de politie verantwoordelijk is voor de DPIA. Hierover meer in hoofdstuk 7.3.

Publiek cameratoezicht kan worden ingezet met als doel de handhaving van de openbare orde (artikel 151c Gemeentewet) of met als doel de handhaving van de rechtsorde (artikel 3 Politiewet).

Cameratoezicht 151c Gemeentewet

Publiek cameratoezicht is als sluitstuk van een veiligheidsaanpak een belangrijk instrument om:

- de inbreuk op de openbare orde te voorkomen of in te dammen.
- het bijdragen aan de verbetering van het woon- en leefklimaat.

De burgemeester kan publiek cameratoezicht inzetten op grond van artikel 151 c van de Gemeentewet en dit verankeren binnen de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de eigen gemeente, vastgesteld door de gemeenteraad:

- De burgemeester neemt de beslissing over de inzet van publiek cameratoezicht.
- Na overleg met de officier van justitie bepaalt de burgemeester het feitelijk cameragebruik en het uitkijken van deze beelden.
- De burgemeester zal zorgdragen dat het voor eenieder duidelijk is dat diegene een gebied met cameratoezicht betreedt.
- Wanneer het beoogde doel is bereikt, is er geen noodzaak meer en zal het besluit worden ingetrokken.

De camerabeelden worden verwerkt op grond van artikel 8 Wet politiegegevens (Wpg). Zoals eerder vermeld is de politie verwerkingsverantwoordelijk. De camerabeelden worden maximaal 4 weken opgeslagen en daarna vernietigd. Wel kunnen deze camerabeelden verder worden verwerkt in het kader van opsporing van strafbare feiten.

Cameratoezicht artikel 3 Politiewet

Naast inzet op grond van art. 151c Gemeentewet, kunnen camera's afkomstig van gemeente en/of politie kortstondig door de politie worden ingezet op basis van art. 3 van de Politiewet ter handhaving van de rechtsorde.

Het kan dan gaan om onvoorziene ordeverstoringen of (de vrees voor) ordeverstoringen van tijdelijke aard zoals bijvoorbeeld bij een risicowedstrijd in het betaald voetbal of bij evenementen of demonstraties. Dit is toegestaan zolang het kortdurend (dus niet stelselmatig) plaatsvindt en ter handhaving van de rechtsorde (dit is inclusief openbare orde) noodzakelijk is (proportioneel en subsidiair) en slechts een beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer oplevert.

De randvoorwaarden van de toepassing van cameratoezicht krachtens de Politiewet zijn:

- Enkel inzetbaar bij onvoorziene ordeverstoringen of (de vrees voor) ordeverstoringen van tijdelijke aard;
- Veelal kortstondige inzet (in beginsel 3 t/m 14 dagen, met een mogelijkheid tot verlenging) en kan binnen 24 uur te plaatsen zijn;
- Er moet een veiligheidsanalyse aan ten grondslag liggen, waarin de noodzaak van de inzet beargumenteerd moet worden;
- De politie toetst op proportionaliteit en subsidiariteit en past het gebruik op grond van art. 3 Politiewet toe;

Afhankelijk van het doel worden de camerabeelden verwerkt op grond van artikel 8 Wpg of artikel 9 Wpg. Zoals eerder vermeld is de politie verwerkingsverantwoordelijk. De termijn om camerabeelden te verwerken is bepaald in de Wpg.

Vormen van cameratoezicht

Tegenwoordig worden op diverse plaatsen camera's geplaatst. Dit gebeurt door overheid, ondernemers en inwoners. Deze camera's zijn onder te verdelen in drie categorieën. Daarbij is de doelbinding waarom deze camera is geplaatst en waarop de camera is gericht van groot belang. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Publiek cameratoezicht
2. Privaat cameratoezicht
3. Combinatie publiek en privaat cameratoezicht

Bij alle vormen van cameratoezicht is er een stelregel. Deze stelregel luidt dat het cameratoezicht in verhouding moet staan tot de ernst van de situatie en niet door andere minder ingrijpende, maatregelen kan worden vervangen (proportionaliteit en subsidiariteit).

1. Publiek cameratoezicht

Het betreft toezicht met behulp van camera's door de overheid. Het voornaamste doel is het waarborgen van de veiligheid in de openbare ruimte. Vaak gaat het om toezicht in de binnensteden en uitgaansgebieden. Als er voldoende aanleiding toe is, wordt cameratoezicht ingezet in woonwijken, stationsgebieden en andere openbare plaatsen. De grondslag van publiek cameratoezicht is artikel 151c van de Gemeentewet of artikel 3 van de Politiewet. Zoals eerder vermeld dient voor het verwerken van camerabeelden altijd een DPIA te worden opgesteld.

2. Privaat cameratoezicht

Bij privaat cameratoezicht zetten ondernemers en inwoners het cameratoezicht in om goederen en/of personen te beveiligen. Zo plaatst een supermarkt camera's in haar pand om diefstal tegen te gaan en worden ook woningen door camera's beveiligd. Deze vorm van toezicht is privaat cameratoezicht en mag niet plaatsvinden in het publiek domein. De verwerking van eventuele camerabeelden vindt plaats onder artikel 6, lid 1 onder d van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Voor het verwerken van de camerabeelden moet er bij privaat cameratoezicht onderscheid worden gemaakt in privé (huishoudelijk) en zakelijk (professioneel) gebruik.

- Bij privégebruik valt cameratoezicht niet onder de AVG en hoeft vooraf geen DPIA te worden uitgevoerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de camera deurbellen.
- Bij zakelijk gebruik valt cameratoezicht wel onder de AVG en moet vooraf wel een DPIA worden uitgevoerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de camera van een vervoersbedrijf of van bedrijven waarbij een persoon als klant binnen kan lopen.

Bij privaat cameratoezicht is het de eigenaar die de beelden beheert en uit kan bekijken. De gemeente heeft geen rol.

3. Combinatie publiek en privaat cameratoezicht

In de praktijk komt het voor dat er een combinatie is ontstaan van publiek en privaat cameratoezicht. Denk hierbij aan cameratoezicht op bedrijventerreinen en in winkelcentra die beveiligd worden met camera's die het initiatief zijn van zowel publieke als private partijen. Bij deze vorm van cameratoezicht wordt niet alleen het eigen terrein, maar doorgaans ook de openbare ruimte (zoals de openbare weg en de toegangsweg) gefilmd. Dat gebeurt niet alleen vanuit het oogpunt van het handhaven van de openbare orde, maar ook vanuit het oogpunt van het beveiligen van personen en goederen die zich op het terrein bevinden.

Deze vermenging roept vaak praktijkvragen op en is lastig om binnen de wettelijke kaders te realiseren. Van belang is om het doel van cameratoezicht scherp te krijgen. De wetgever heeft duidelijk een onderscheid gemaakt in wet- en regelgeving voor het publiek cameratoezicht en voor privaat cameratoezicht. Dit vereist veel verschil in uitvoering en uitwerking.

Wanneer de locatie een openbaar karakter heeft, valt dit onder de wet- en regelgeving van publiek cameratoezicht. Indien de locatie een gesloten karakter heeft, gaat het om beveiligen van personen en eigendommen (zaakbeveiliging) en valt dit onder privaat cameratoezicht. Bij privaat cameratoezicht kan het zijn dat de camera's die gericht staan op het doel (zaakbeveiliging) ook een klein stukje openbare ruimte opnemen. Dit mag alleen als dat onvermijdelijk is en mag dus geen doel op zichzelf zijn (zie ook [website](#) van de Autoriteit Persoonsgegevens).

Indien dit nodig is (bijvoorbeeld bij een melding) bestaat de mogelijkheid dat camerabeelden worden overgezet naar de politie, zodat deze direct kan meekijken (Live View). Gezien de complexiteit wordt aangeraden om vooraf informatie in te winnen bij onder andere de privacyfunctionaris van de politie.

Vast en flexibel publiek cameratoezicht

Publiek cameratoezicht is te verdelen onder vast en flexibel cameratoezicht.

Bij vast cameratoezicht op grond van artikel 151c van de Gemeentewet gaat het om camera's vooraf bepaalde tijd en voor langer duur op een specifieke plek worden aangebracht. Daarnaast is vaak een compleet netwerk aan vast cameratoezicht gekoppeld.

Op 1 juli 2016 heeft een wetwijzing van artikel 151c van de Gemeentewet plaatsgevonden. De burgemeester mag, binnen het wettelijke kader, flexibel cameratoezicht inzetten om de openbare orde te handhaven.

Bij flexibele camera's gaat het om camera's die in een aangewezen gebied wisselend worden ingezet. Vaak worden hier mobiele camera's gebruikt. Voor inzet van flexibel cameratoezicht op grond van artikel 151c Gemeentewet wijst de burgemeester een gebied aan waarbinnen flexibel cameratoezicht kan worden geplaatst of verplaatst. Dat gebied mag niet groter zijn dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde. Denk hierbij aan een gebied waar de problematiek zich niet uitsluitend op één locatie voordoet, maar zich verplaatst.

Het afwegingskader voor het inzetten van cameratoezicht op grond van 151c Gemeentewet staat in hoofdstuk 4. Indien de inzet van camera's in een gebied niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde, trekt de burgemeester het besluit in om in dat gebied camera's in te zetten.

Voor vast en flexibel cameratoezicht kunnen diverse camera's worden gebruikt. Met name bij camera's die gemakkelijk te verplaatsen zijn, zal er maatwerk geleverd worden. Zo dienen beschikbare stroomvoorzieningen en de wijze waarop de verbinding met het gemeentelijk netwerk tot stand kan worden gebracht ter plaatse te worden onderzocht. Dataverwerking moet op elke plaats waar cameratoezicht wordt ingezet voldoende zijn afgeschermd.

Cameratoezicht, zoals doorgaans voor vast cameratoezicht wordt gebruikt.

Cameratoezicht, zoals doorgaans voor flexibel cameratoezicht wordt gebruikt.

Afbakening beleidskader

In dit beleidskader ligt de focus op publiek cameratoezicht op grond van 151c van de Gemeentewet.

3. Wettelijk kader publiek cameratoezicht

Publiek cameratoezicht is gebaseerd op de wettelijke taak van de (lokale) overheid om de openbare orde te handhaven. Vaak is fysiek toezicht niet afdoende, waardoor de optie voor cameratoezicht aanwezig is. De doelstelling van het publiek cameratoezicht is primair gebaseerd op artikel 151c van de Gemeentewet, de APV, de Politiewet en de Wpg. De belangrijkste wetsartikelen staan in bijlage 1 genoemd. Hieronder worden kort de belangrijkste wet- en regelgeving benoemd:

- **Artikel 151c Gemeentewet:** Dit biedt gemeenten een wettelijk kader voor het plaatsen van camera's op openbare plaatsen in het belang van de handhaving van de openbare orde.
- **Algemene Plaatselijke Verordening:** De gemeenteraad verleent de burgemeester de bevoegdheid tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats (als bedoeld in Wet Openbare Manifestaties) en op openbare parkeerplaatsen/terreinen.
- **Het Aanwijzingsbesluit Cameratoezicht** van de burgemeester, waarin de gebieden met cameratoezicht worden aangewezen. Dit aanwijzingsbesluit wordt gepubliceerd en belanghebbenden kunnen hiertegen bezwaar indienen.
- **Wet op de politiegegevens:** Op grond van artikel 151c Gemeentewet mogen camerabeelden, in het belang van de handhaving van de openbare orde, worden vastgelegd. Omdat de gegevensverwerking plaatsvindt in het kader van de uitoefening van de politietaak is de Wet politiegegevens (Wpg) op die verwerking van toepassing.
- **Politiewet.** Bij evenementen, zoals Koningsdag, of bij plotselinge ernstige verstoringen van de openbare orde, kan op grond van de Politiewet cameratoezicht worden ingezet. Daarbij gaat het om zeer kortstondig en/of mobiel cameragebruik. De taakstellende bepaling hiervoor vloeit voort uit de in artikel 3 van deze wet vastgelegde hoofdtaken van de politie; het handhaven van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die dat behoeven

4. Afwegingskader cameratoezicht

In het belang van het handhaven van de openbare orde is op grond van artikel 151c van de Gemeentewet en een aangewezen artikel binnen de APV de bevoegdheid aan de burgemeester verleend om het instrument cameratoezicht in te kunnen zetten op openbare plaatsen.

Een [afwegingskader van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid](#) (CCV) geeft een structuur in de besluitvorming bij de afweging over wanneer wel en geen cameratoezicht wordt ingevoerd, voor welke periode en hoe dit wordt gecontinueerd. Het afwegingskader van het CCV in combinatie met het 'Beleidskader Cameratoezicht Gemeentewet 151c' van de gemeente Rotterdam zijn gebruikt bij het tot stand komen van onderstaand afwegingskader.

Het kader richt zich op publiek cameratoezicht. In het afwegingskader komen de volgende onderdelen in terug:

1. Doel en veiligheidsanalyse
2. Afwegingskwadrant
3. Noodzakelijkheid: voldoen aan beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.
4. Omvang van het cameragebied
5. Evaluatie
6. Kostenraming

1. Doel en veiligheidsanalyse

Door de doelstelling SMART te formuleren wordt de doelstelling concreet en meetbaar gemaakt. Daarnaast helpt dit ook bij een latere evaluatie.

Cameratoezicht mag niet voor elk doel worden ingezet. Cameratoezicht op grond van artikel 151c Gemeentewet heeft als doel het handhaven van de openbare orde. Hieronder valt zowel de daadwerkelijke voorkoming en beëindiging van zich concreet voordoende of dreigende verstoringen van de openbare orde, alsook de algemene bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving¹.

Daarnaast kan gemeentelijk cameratoezicht ook voor opsporingsdoeleinden gebruikt worden. Zo biedt artikel 151c lid 9 Gemeentewet de mogelijkheid om de opgenomen camerabeelden te gebruiken voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Door een grondige analyse van de veiligheidssituatie van het aan te wijzen gebied, moet duidelijk worden in hoeverre cameratoezicht noodzakelijk is in dat gebied.

Bij een veiligheidsanalyse worden de objectieve en subjectieve veiligheid in kaart gebracht.

¹ Autoriteit Persoonsgegevens - *Cameratoezicht, Beleidsregels voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens* (28 januari 2016).

- Objectieve veiligheid gaat voornamelijk over feiten en cijfers. De politie heeft een rol in informatieverstrekking voor deze analyse.
- Bij subjectieve veiligheid gaat het voornamelijk om de veiligheidsbeleving of veiligheidsgevoelens bij buurtbewoners. De integrale veiligheidsmonitor kan als bron dienen.

De informatie die wordt gebruikt voor de veiligheidsanalyse moet in een systeem of document zijn vastgelegd, zodat op een later tijdstip aantoonbaar is waar de gebruikte informatie is vastgelegd. Dit dient ter onderbouwing van de noodzakelijkheid. In de veiligheidsanalyse worden verder de probleembeschrijving, de analyse en het incidentenbeeld omschreven.

Het doel is meetbaar wanneer is omschreven wat de gemeente wil bereiken en hoe dat wordt gemeten. Bij voldoende draagvlak is het doel ook acceptabel. Alle partijen die betrokken zijn, moeten achter het doel staan en bereid zijn zich eraan te verbinden. Het draagvlak kan worden vergroot door alle partijen te betrekken bij het kiezen en formuleren van de doelstelling.

Een randvoorwaarde van cameratoezicht op grond van artikel 151c lid 5 van de Gemeentewet is dat het gekoppeld is aan een bepaalde duur. Het ligt dus voor de hand om het doel te koppelen aan deze periode en een duidelijke start- en einddatum te formuleren. Er moet altijd een evaluatie plaatsvinden.

2. Afwegingskwadrant

Voor een goede afweging kan gebruik worden gemaakt van een [afwegingskwadrant](#). Hierin worden de ingeschatte bijdragen aan de objectieve en subjectieve veiligheid in de daarvoor bestemde kwadranten geplaatst. Dit helpt om de te verwachten effecten inzichtelijk te maken. Daarbij komen aanbevelingen op welke aspecten het accent kan liggen naar voren.

Objectief en subjectief beide positief: Als er positieve effecten op de objectieve én op de subjectieve veiligheid aanwezig of te verwachten zijn, ligt een eerste conclusie voor de hand: De inzet of continuering kan doorgang vinden.

Objectief en subjectief beide negatief: Het tegenoverliggende kwadrant levert een vergelijkbaar helder beeld op: als de effecten op de objectieve én de subjectieve veiligheid beperkt of zelf afwezig zijn, is er geen reden om cameratoezicht in te voeren of te continueren. Deze laatste conclusie vergt wel uitleg en – wellicht ook politieke – overtuigingskracht.

Objectief is positief, subjectief negatief: Als cameratoezicht wordt beschouwd als positief voor de objectieve veiligheid, maar niet specifiek voor de subjectieve veiligheid, is het verstandig deze vorm van toezicht in te bedden in een beter zichtbaar pakket van maatregelen en voorlichting.

Daarmee wordt aan de inwoners aangetoond dat de veiligheid is gediend bij cameratoezicht. Daarbij kan worden gedacht aan het bekendmaken van preventie- en opsporingsresultaten, lokale borden dat cameratoezicht wordt ingezet en andere gerichte voorlichtingsactiviteiten. Daarnaast is het van belang de objectieve resultaten te maximaliseren, bijvoorbeeld door extra inspanningen te leveren en de effecten ook daadwerkelijk te verzilveren.

Objectief is negatief, subjectief positief: Wanneer er geen objectieve aanleiding is voor cameratoezicht, is het juridisch niet mogelijk om cameratoezicht in te zetten ter verhoging van het (subjectieve) veiligheidsgevoel. Dit is in tegenstelling tot wat vermeld is in het afwegingskwadrant op de website van het CCV. Er kan wel voor een pakket van andere, bewezen effectieve, maatregelen gekozen worden om de subjectieve veiligheid te vergroten.

3. Noodzakelijkheid: voldoen aan beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Naast dat er een duidelijke doelomschrijving nodig is voor het inzetten van het cameratoezicht, zijn er een aantal criteria waaraan het cameratoezicht moet voldoen. Zo moet het cameratoezicht voldoen aan de voorwaarde van noodzakelijkheid. Hierbij spelen de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit een belangrijke rol.

Proportionaliteit: Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de inbreuken op de belangen van de betrokkenen niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel. Dit betekent onder andere dat de camera's alleen worden aangezet/uitgekeken op tijden waarop er daadwerkelijk sprake is van verstoring van de openbare orde en dat er niet meer personen en/of plaatsen in beeld worden gebracht dan noodzakelijk is voor het handhaven van de openbare orde.

Subsidiariteit: Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige, wijze kunnen worden verwekelijkt. Dit betekent dat cameratoezicht ter handhaving van de openbare orde slechts mag worden ingezet als ook minder vergaande maatregelen zijn getroffen, maar deze onvoldoende effectief zijn en niet redelijkerwijs kunnen worden uitgebreid. Voorbeelden van minder vergaande maatregelen zijn extra surveilleren door politie en toezichthouders, meer/betere straatverlichting, afspraken met de horeca, etc.

4. Omvang van het cameragebied

In de veiligheidsanalyse, wordt het aan te wijzen gebied benoemd en getoetst aan de hierboven genoemde beginselen.

5. Evaluatie

Na afstemming in de driehoek wordt het cameragebied opgenomen in het aanwijzingsbesluit van de burgemeester. Dit aanwijzingsbesluit wordt voor een bepaalde periode (bijvoorbeeld 3 jaar) vastgesteld en wordt geëvalueerd. In hoofdstuk 8 wordt hier uitvoerig op ingegaan.

6. Kostenraming

Een kostenraming van de mogelijke alternatieve maatregelen (inclusief de optie 'geen cameratoezicht') en de maatregel cameratoezicht geeft een inschatting van de haalbaarheid van de maatregelen. Dit behoort tot de normale procesgang bij het inzetten van veiligheidsmaatregelen.

De benodigde tijd voor de invoering van cameratoezicht verschilt per situatie. Het is daarom lastig om een indicatie te geven van de tijd die nodig is om een cameraproject op te zetten. Dit hangt onder meer af van het doel dat men voor ogen heeft, het beschikbare personeel en de omstandigheden in het toezichtgebied. Ook de bestaande infrastructuur in het toezichtgebied is van grote invloed op de tijdsinvestering. Wanneer voor cameratoezicht een infrastructuur moet worden aangelegd of hier nog verbeteringen in aan moeten worden gebracht, kost dit uiteraard meer tijd.

Cameratoezicht vergt veel uren. In de eerste plaats tijd in de voorbereiding en implementatie. Hierbij moet niet worden vergeten dat de beelden tijdens de vooraf vastgestelde tijdstippen bij voorkeur live bekeken moeten worden door hiervoor opgeleid personeel. En dat er door de politie ook meteen opvolging moet kunnen worden gegeven als de beelden daartoe aanleiding geven. In bijlage 5 staat een overzicht van kosten waar minstens rekening mee kan worden gehouden.

5. Afstemming, advies en beoordeling (ambtelijk, bestuurlijk en politie)

Om het proces tot invoering van publiek cameratoezicht vlot te laten verlopen, is het belangrijk om de betrokken partijen vroeg in het proces te betrekken. Denk hierbij aan draagvlak op het ambtelijk en bestuurlijk niveau van de gemeente. Daarnaast hebben de politie en het Openbaar Ministerie (OM) een duidelijke rol. De eerste signalen om cameratoezicht in te zetten komen over het algemeen vanuit de gemeente zelf of de gemeente wordt door de politie hierover benaderd.

Rol van de politie

De politie heeft een adviserende rol aan de burgemeester bij het inzetten van cameratoezicht op openbare plaatsen in het kader van de inzet van dit instrument. Steeds zal nauwkeurig moeten worden afgewogen door de burgemeester welke openbare plaatsen wel, en welke niet, worden aangewezen voor cameratoezicht. Een enkele en ongemotiveerde verwijzing naar de gehele binnenstad geeft geen blijk van een dergelijke zorgvuldige afweging. Cameratoezicht kan immers alleen worden ingezet in gebieden waar er een bovengemiddeld risico bestaat op verstoringen van de openbare orde. Daarbij baseert de burgemeester zich op informatie van de politie (veiligheidsanalyse). Deze informatie geeft de burgemeester een beeld van de veiligheidssituatie van een gebied. Buiten de veiligheidsanalyse van de politie kan de burgemeester breder kijken inzet van dit middel. Denk daarbij ook aan informatie die bij de gemeente zelf bekend is.

Ook is de politie verantwoordelijk voor het uitvoeren van een DPIA op de verwerking van de camerabeelden en de daaruit voortvloeiende maatregelen.

Cameraplan

De inzet van publiek cameratoezicht is maatwerk en vereist verschillende operationele besluiten. Voor elk cameraproject wordt daarom een plan opgesteld door de gemeente in samenwerking met de politie. Het plan van aanpak wordt besproken in het regionaal driehoeksoverleg.

Ondersteuning en loketfunctie is belegd bij Team Technisch Toezicht (TTT) van de Dienst Regionale Operationele Samenwerking (DROS) binnen de politie-eenheid Rotterdam.

Rol van het Openbaar Ministerie

Artikel 151c lid 3 Gemeentewet vereist dat het daadwerkelijk gebruik van de camera's wordt besproken in het driehoeksoverleg (een proportionaliteits- en subsidiariteitstoets). Dit loopt via de gebiedsadviseurs van het Openbaar Ministerie. Afhankelijk van de wensen kan fysiek of schriftelijk overleg plaatsvinden. In- of toestemming van de officier van justitie is geen wettelijke eis. De bevoegdheid ligt bij de burgemeester.

6. Besluit

Tijdens de afstemming in driehoeksvorm op ambtelijk niveau wordt het verzoek beoordeeld en wordt een advies gegeven aan de burgemeester. De burgemeester neemt het besluit.

Naar aanleiding van dit besluit dient een aanwijzingsbesluit (vaste camera's) of gebiedsaanwijzing (flexibele camera's) opgesteld te worden.

In het besluit staat de juridische grondslagen (APV en Gemeentewet artikel 151C), de overwegingen om cameratoezicht in te zetten (subsidiariteit en proportionaliteit) en wordt aangegeven op welke wijze belanghebbenden bezwaar kunnen maken tegen het besluit. In het aanwijzingsbesluit worden de locaties van de vaste camera's genoemd. In de gebiedsaanwijzing wordt het gebied benoemd waarbinnen de flexibele camera's geplaatst en verplaatst mogen worden.

Het aanwijzingsbesluit wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad.

De Gemeenteraad kan worden geïnformeerd over onder meer de nieuwe aanwijzingen in de gemeente. Afhankelijk van hoe de afspraken over het mandaat binnen de gemeente zijn geregeld (gelet op de gedelegeerde taak van de gemeenteraad, is het vanwege haar controlerende taak van de gemeente wel van belang de gemeenteraad te informeren over inzet cameratoezicht).

7. Uitvoering

Tijdens de uitvoering worden directe omwonenden geïnformeerd. Voor het uitkijken en verwerken van de camerabeelden is een aantal regels om rekening mee te houden. Daarnaast bestaat de keuze om camerabeelden decentraal of centraal uit te kijken.

Communicatie naar belanghebbenden

In de veiligheidsanalyse wordt de openbare orde problematiek van de laatste periode door de politie in kaart gebracht. Ook relevante leefbaarheidssignalen of overlast kunnen hierin worden meegenomen.

Belanghebbenden die bijvoorbeeld geruime tijd overlast ervaren, hier melding van hebben gemaakt ten behoeve van dossieropbouw en draagvlak hebben voor het plaatsen van camera's, kunnen op deze wijze worden opgenomen in de aanvraag. Dit kan de inhoud van de aanvraag verder versterken. Belanghebbenden kunnen hiertoe de bestaande kanalen gebruiken, zoals contact met de wijkagent of via het algemene politienummer. Tevens kan het contact met medewerkers van de gemeente verlopen.

Indien een aanvraag door de burgemeester wordt goedgekeurd, zal de uitvoering van het cameraproject aan de belanghebbenden worden gecommuniceerd.

De aanwezigheid van cameratoezicht op openbare plaatsen in het belang van de handhaving van de openbare orde moet op een duidelijke wijze kenbaar zijn voor eenieder die de desbetreffende openbare plaats betreedt. Dit betekent dat niet kan worden volstaan met het plaatsen van één bord op een centrale plek binnen het cameragebied. Aan de betrokkenen moet in ieder geval aan de randen van het cameragebied kenbaar worden gemaakt dat zij een cameragebied betreden. De camera's zelf hoeven echter niet zichtbaar te zijn. Ook hoeft niet zichtbaar te zijn of de camera's in werking zijn. Voorts geldt dat aan het vereiste van kenbaarheid niet alleen moet worden voldaan als er beelden worden vastgelegd, maar ook als sprake is van monitoring en er dus geen opnames worden gemaakt.

Als extra kan via een bewonersbrief met de omwonenden worden gecommuniceerd.

Bord cameratoezicht

Met de privacy van belanghebbenden dient zeer zorgvuldig te worden omgegaan. Er moeten passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de privacy te waarborgen. De camerabeelden worden onder regie van de politie uitgekeken en alleen door personen die hiertoe bevoegd voor zijn. De ruimte waar dit plaatsvindt, dient hier dan ook op ingericht te zijn. Een DPIA geeft duidelijkheid over hoe met privacy informatie wordt omgegaan. Verder dient te worden gewaarborgd dat de camera's niet registreren buiten de openbare ruimte (denk aan mogelijkheid tot blurren).

Conform de Gemeentewet worden de camerabeelden uitgekeken ter handhaving van de openbare orde. Uitsluitend politiemedewerkers kunnen ten behoeve van opsporingsdoeleinden bij de opgeslagen camerabeelden. Belanghebbenden kunnen bij vragen over de inzet van cameratoezicht bij de burgemeester (besluit genomen) terecht en voor de privacy vragen met betrekking tot de verwerking van de camerabeelden bij de politie.

Camerabeelden

De politie is, op grond van artikel 151c, lid 9, verantwoordelijk voor het verwerken van de camerabeelden. Het is mogelijk dat anderen (gekwalficeerde en geautoriseerde cameraobservanten) onder regie van de politie die beelden rechtstreeks bekijken.

De beslissing tot inzet van politiepersoneel naar aanleiding van camerabeelden wordt genomen door de politie. Dit betekent dat de politie ingericht dient te zijn op het ontvangen van deze informatie. Bij het bekijken van de beelden door anderen dan de politie is het van belang dat goede werkafspraken worden gemaakt tussen de gemeente en de politie in een verwerkingsovereenkomst.

Bewaartermijn camerabeelden

Ten aanzien van het verwerken van persoonsgegevens door middel van cameratoezicht, geldt een wettelijke bewaartermijn van maximaal vier weken (Artikel 151c Gemeentewet). Na deze termijn moeten de beelden vernietigd worden (lid 6). Indien deze persoonsgegevens verder worden verwerkt ten behoeve van de opsporing van een concreet strafbaar feit, dan wordt de duur van de opslag bepaald door dit nieuwe doel.

Excellent cameratoezicht

Om verdachten van misdrijven snel op te kunnen sporen en te kunnen vervolgen zijn camerabeelden van groot belang. Heel veel beelden kunnen echter niet door de politie (opsporing) en het Openbaar Ministerie (vervolging) worden gebruikt. De beelden zijn te slecht van kwaliteit. Hierop hebben het CCV, Openbaar Ministerie en politie gezamenlijk 9 punten voor excellent cameratoezicht opgesteld. Deze 9 punten toepassen, vergroot de kans op geschikte beelden voor heterdaadkracht, opsporing en vervolging. De 9 punten zijn te vinden op de website van het CCV². In bijlage 3 staat hier meer informatie over.

² Bron: CCV, de 9 punten voor excellent cameratoezicht: <https://hetccv.nl/onderwerpen/cameratoezicht/excellent-cameratoezicht/> (08-11-2022)

Verwerking van gegevens

Voor het verwerken van camerabeelden zijn aanvullende documenten noodzakelijk.

Definitie verwerking

De Wpg bepaalt dat een verwerking van politiegegevens elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot politiegegevens betreft. Hieronder valt in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, vergelijken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (artikel 1, sub c, Wpg).

Politie is verwerkingsverantwoordelijke

Hoewel de burgemeester beslist over de inzet van het reguliere cameratoezicht op grond van artikel 151c van de Gemeentewet, is hij **niet** de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de camerabeelden. Wie voor de verwerking van politiegegevens de verwerkingsverantwoordelijke is, staat in de Wet politiegegevens. In dit geval is dat de korpschef van de politie.

Verwerker

De politie voert de operationele regie ten aanzien van cameratoezicht dat is ingezet op grond van artikel 151c Gemeentewet. De politie kan bij het uitkijken van deze camerabeelden gebruik maken van een bewerker. Een bewerker is degene die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen. De bewerker is een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling. Het zal veelal gaan om een persoon of instelling die niet in een hiërarchische relatie tot de verantwoordelijke staat.

Verwerkersovereenkomst

De verantwoordelijke die persoonsgegevens wil laten verwerken door een verwerker moet een overeenkomst met de verwerkingsverantwoordelijke sluiten waarin de uitvoering van de verwerkingen wordt geregeld. Dit vereiste van een verwerkersovereenkomst is in de Wpg van overeenkomstige toepassing verklaard (artikel 6c, lid 2, Wpg).

Data protection impact assessment (DPIA)

Een [DPIA](#) wordt ook wel gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) genoemd. De politie is, als verwerkingsverantwoordelijke, wettelijk verplicht, voorafgaand aan het besluit tot het inzetten van publiek cameratoezicht, een DPIA op te stellen.

Een DPIA is een hulpmiddel voor een verantwoordelijke om door middel van een vragenlijst de privacyrisico's van een (voorgenomen) verwerking in kaart te brengen.

Aan de hand van een DPIA kan de politie de risico's beoordelen die de verwerking van persoonsgegevens door middel van een camera met zich meebrengt voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Ook kan hij aan de hand van een DPIA-maatregelen treffen om deze risico's te beperken. Hierdoor kan de verantwoordelijke de negatieve gevolgen die deze verwerking met zich mee kunnen brengen voor de betrokkenen, maar ook voor hemzelf, zo veel mogelijk beperken.

Ook als de omstandigheden met betrekking tot de inzet van een camera wijzigen (bijvoorbeeld een wijziging van de doeleinden of de omvang van het toezicht of hetgeen er met de camerabeelden zal worden gedaan), is het raadzaam om opnieuw een DPIA uit te voeren of aan te passen.

Dienstverleningsovereenkomst

In een dienstverleningsovereenkomst staan diensten beschreven die de gemeente levert aan de politie rondom het beheer van cameratoezicht en wederzijdse verplichtingen om deze dienstverlening te kunnen realiseren. Deze overeenkomst is niet altijd noodzakelijk.

Decentraal of centraal uitkijken van beelden

Het uitkijken van camerabeelden kan decentraal worden geregeld of centraal (1 of met meerdere gemeenten). Zoals eerder omschreven is het doel bij publiek cameratoezicht, het handhaven op de openbare orde. De belanghebbende is er minder bij gebaat wanneer camerabeelden alleen achteraf worden bekeken. Dit is ruim nadat een strafbaar feit is begaan en de belanghebbende een aangifte heeft gedaan. Effectiever is om camerabeelden live uit te kijken en direct tot actie (opvolging) over te gaan. Het 24 uur uitkijken van iedere camera vergt een forse personele inzet. Realistischer is om 'op maat' live uit te kijken. In het uitkijkcentrum is een 24 uur bezetting aanwezig. Wanneer de noodzaak er is, worden de camerabeelden uitgekeken. Denk hierbij aan incidentgericht of bij meldingen uitkijken van deze beelden.

Decentraal

Voor het uitkijken van camerabeelden op decentraal niveau is een aantal noodzakelijke voorzieningen waar rekening mee dient te worden gehouden. Dit zijn onder andere:

- De beschikking hebben over een uitkijkruimte om live beelden te bekijken (en de mogelijkheid deze door te schakelen naar de politie).
- Personeel met de juiste competenties om de camerabeelden live uit te kijken, te duiden en de apparatuur te bedienen. (Bijbehorende Verklaring Omtrent het Gedrag, bewerkings- en verwerkingsovereenkomsten).
- Regie van de politie (ter plaatse of op afstand).
- Het opstellen van een DPIA door de politie.
- De mogelijkheid de beelden op te slaan (maximaal 4 weken) en deze op verzoek van de politie ter beschikking te stellen voor (opsporings)onderzoek.

Centraal

Indien gekozen wordt voor centraal uitkijken van camerabeelden, kunnen alle fysieke voorzieningen in één keer georganiseerd worden. Zoals eerder omschreven kan de behoefte van de toezichturen breder zijn en zal het eenvoudiger te organiseren zijn dit effectief in te richten. Daarnaast kunnen de kosten, zowel in materiele zin als in fte's evenredig verdeeld worden. Daarnaast zullen aanpassingen in wet- en regelgeving, ontwikkelingen en techniek eenvoudiger aan te passen en te implementeren zijn dan bij decentrale uitkijkrumten.

In bijlagen 2 en 4 staan zaken benoemd waaraan op zijn minst moet worden gedacht.

8. Evaluatie

Publiek cameratoezicht in het kader van artikel 151c heeft een tijdelijk karakter (lid 2b). Ieder cameragebied wordt vlak voor de aflooptermijn van het aanwijzingsbesluit door de burgemeester geëvalueerd en hierbij wordt beoordeeld of cameratoezicht in het desbetreffende gebied nog noodzakelijk is. Om hierbij tot een volledig beeld te komen, wordt er voor deze evaluatie adviezen gevraagd bij stakeholders. Denk hierbij aan de politie, de gebiedscommissies, wijkcomités en wijkraden. In de evaluatie wordt met name beoordeeld op wat de effecten van de inzet van het cameratoezicht zijn en of de noodzaak tot het inzetten van publiek cameratoezicht nog aanwezig is. Zo kan worden bepaald of een camera blijft, weggehaald of verplaatst dient te worden.

Bij de evaluatie wordt getoetst op het eerder vermelde afwegingskader (hoofdstuk 4) en de wettelijke voorwaarden. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de volgende punten:

- Wat was de aanleiding om cameratoezicht in te voeren?
- Bestaat deze aanleiding nog?
- Is de inzet van het instrument nog noodzakelijk?
- Hoe kan de veiligheidssituatie in het gebied getypeerd worden?
- Aangegeven moet worden wat voor soort cameragebied het betreft (bijvoorbeeld veel druk op de openbare orde door uitgaansconcentratie, winkelcentrum, treinstation etc.).
- Er dient aangegeven te worden of het aanwijzen van het cameragebied een positief effect heeft gehad op de veiligheid.
- In kaart brengen wat de gevolgen zijn bij het verwijderen van cameratoezicht.
- Acties naar aanleiding van cameratoezicht: wat heeft het uitkijken van de beelden uiteindelijk opgeleverd.

Indien uit de evaluatie blijkt dat de inzet van camera's in een gebied niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde, trekt de burgemeester het besluit om in dat gebied camera's in te zetten in en wordt het aanwijzingsbesluit geactualiseerd. In de praktijk kan het voorkomen dat het aanwijzingsbesluit afloopt en niet wordt geactualiseerd. Als de omstandigheden met betrekking tot de inzet van een camera wijzigen (bijvoorbeeld een wijziging van de doeleinden of de omvang van het toezicht of hetgeen er met de camerabeelden wordt gedaan), is het vereist om opnieuw een DPIA uit te voeren/aan te passen.

Om alle stappen, de motivatie binnen deze stappen en beslissingen op een later moment te kunnen reproduceren worden deze schriftelijk geborgd in een gemeentelijk registratiesysteem.

Bijlage 1: Juridisch kader

Artikel 151 C Gemeentewet

1 De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten om voor een bepaalde duur camera's in te zetten ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn.

2 De burgemeester besluit met inachtneming van het in de verordening van de raad bepaalde:

- a.** binnen welk gebied, bestaande uit openbare plaatsen of andere voor eenieder toegankelijke plaatsen als bedoeld in het eerste lid, camera's worden ingezet;
- b.** voor welke duur de gebiedsaanwijzing plaatsvindt.

3 De burgemeester stelt, na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Politiewet 2012, de periode vast waarin in het belang van de handhaving van de openbare orde daadwerkelijk gebruik van de camera's plaatsvindt en de met de camera's gemaakte beelden in elk geval rechtstreeks worden bekeken.

4 De burgemeester bedient zich bij de uitvoering van het in het eerste lid bedoelde besluit van de onder zijn gezag staande politie.

5 De burgemeester trekt het besluit, bedoeld in het eerste lid, in zodra de inzet van camera's niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde.

6 De aanwezigheid van camera's als bedoeld in het eerste lid is op duidelijke wijze kenbaar voor eenieder die het gebied, bedoeld in het tweede lid, onder a, betreedt.

7 Met de camera's worden uitsluitend beelden gemaakt van een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor eenieder toegankelijk zijn.

8 Ten behoeve van de handhaving van de openbare orde worden in het kader van het toezicht, bedoeld in het eerste lid, gegevens verwerkt.

9 De verwerking van de gegevens, bedoeld in het achtste lid, is een verwerking als bedoeld in de Wet politiegegevens, met dien verstande dat, in afwijking van het bepaalde in artikel 8 van die wet, de vastgelegde beelden na ten hoogste vier weken worden vernietigd en de gegevens, bedoeld in het achtste lid, indien er concrete aanleiding bestaat te vermoeden dat die gegevens noodzakelijk zijn voor de opsporing van een strafbaar feit, ten behoeve van de opsporing van dat strafbare feit kunnen worden verwerkt.

10 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met het oog op de goede uitvoering van het toezicht, bedoeld in het eerste lid, regels worden gesteld omtrent:

- a.** de camera's en andere technische hulpmiddelen benodigd voor het toezicht, bedoeld in het eerste lid, en de wijze waarop deze hulpmiddelen worden aangebracht;
- b.** de personen belast met of anderszins direct betrokken bij de uitvoering van het toezicht; en
- c.** de ruimten waarin de waarneming of verwerking van door het toezicht vastgelegde beelden plaatsvindt.

Artikel 1 van de Wet openbare manifestaties

1 In deze wet wordt verstaan onder openbare plaats: plaats die krachtens bestemming of vast gebruik openstaat voor het publiek.

2 Onder openbare plaats wordt niet begrepen een gebouw of besloten plaats als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Grondwet.

Artikel 6 van de Grondwet

1 Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

2 De wet kan ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 3 Politiewet 2012

De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.

Artikel 13 Politiewet 2012

1 De burgemeester en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van de regionale eenheid binnen welk grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en zo nodig met de politiechef van een regionale eenheid, over de taakuitvoering van de politie en over het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (driehoeksoverleg).

2 In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over de inzet van de politie ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening, onderscheidenlijk ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de taken ten dienste van de justitie. De afspraken worden mede gemaakt op basis van de doelen, bedoeld in artikel 38b, eerste lid.

3 Op verzoek van de burgemeester vindt het driehoeksoverleg plaats op gemeentelijk niveau.

4 In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over lokale prioriteiten en criminaliteitsbestrijding.

Artikel 8 Wet politiegegevens (uitvoering van de dagelijkse politietaak)

1. Politiegegevens kunnen worden verwerkt met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak gedurende een periode van één jaar na de datum van de eerste verwerking.

2 Voor zover dat noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak kunnen politiegegevens ten aanzien waarvan de in het eerste lid genoemde termijn is verstreken geautomatiseerd worden vergeleken met politiegegevens die worden verwerkt op grond van het eerste lid teneinde vast te stellen of verbanden bestaan tussen de betreffende gegevens. De gerelateerde gegevens kunnen verder worden verwerkt met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak.

3 Voor zover dat noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak kunnen politiegegevens ten aanzien waarvan de in het eerste lid genoemde termijn is verstreken in combinatie met elkaar worden verwerkt teneinde vast te stellen of verbanden bestaan tussen de betreffende gegevens. Indien zulke verbanden bestaan kunnen de gerelateerde gegevens verder worden verwerkt met het oog op de uitvoering van de politietaak.

4 Politiegegevens, die worden verwerkt op grond van het eerste, tweede en derde lid, kunnen ter beschikking worden gesteld voor verdere verwerking op grond van de artikelen 9, 10 en 12.

5 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de categorieën van gegevens op basis waarvan politiegegevens vergeleken kunnen worden.

6 De politiegegevens, die zijn verwerkt op grond van het eerste, tweede en derde lid, worden vernietigd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de dagelijkse politietaak en worden in ieder geval uiterlijk vijf jaar na de datum van eerste verwerking verwijderd.

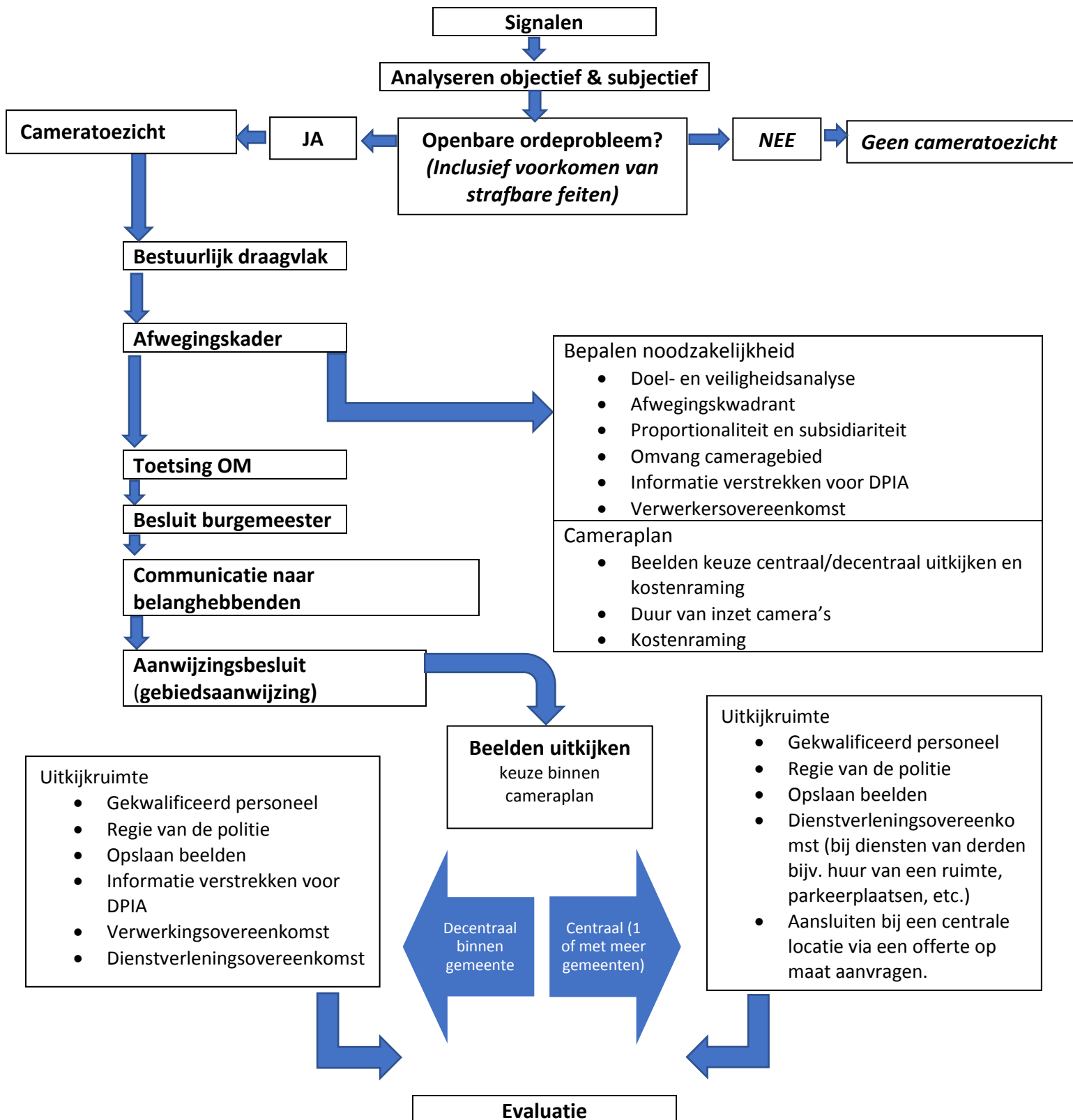
Voorbeeld artikel APV

Gemeente Rotterdam: artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen

1. De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.

2. De burgemeester heeft de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, eveneens ten aanzien van voor eenieder toegankelijke parkeerterreinen.

Bijlage 2: Stappenplan

Bijlage 3: Excellent cameratoezicht

Om verdachten van misdrijven snel op te kunnen sporen en te kunnen vervolgen zijn camerabeelden van groot belang. Heel vaak kunnen de beelden niet door de politie (opsporing) en het Openbaar Ministerie (vervolging) worden gebruikt. De beelden zijn te slecht van kwaliteit.

CCV, Openbaar Ministerie en de politie hebben de 9 punten voor [excellent cameratoezicht](#) opgesteld. Hiermee wordt de kans op geschikte beelden voor heterdaadkracht, opsporing en vervolging vergroot. Bij het gebruik van deze 9 punten wordt de preventieve kracht van cameratoezicht en gebruik bij aanschaf, installatie en onderhoud van het camerasysteem verhoogd.

9 punten voor excellent cameratoezicht

1. Doelen camerasysteem
Kijk naar het bedrijfsproces, kwetsbaarheden en specifieke omstandigheden en bepaal de doelen van het cameratoezicht. Een van de doelen is dat de camerabeelden gebruikt kunnen worden voor opsporing.
2. Cameraplan
Zorg voor een cameraplan. Een cameraplan is een plattegrond van de onderneming, het vervoersmiddel, de woning of de instelling. Hierop wordt per camerapositie aangegeven welk deel van het te beveiligen gebied moet worden vastgelegd. In het cameraplan staat per camera het doel (identificeren, herkennen, waarnemen) en de naam van de camera aangegeven.

Identificeren	Identificatie is mogelijk met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid: persoonskenmerken zijn zo duidelijk zichtbaar dat de identiteit kan worden vastgesteld, ook van een onbekend individu.
Herkennen	Een bekend individu kan worden herkend.
Waarnemen	Het is duidelijk dat er een persoon zichtbaar is op de camerabeelden. Camerabeelden die alleen geschikt zijn voor waarnemen, spelen geen grote rol bij de opsporing.

Bij elke publiektoegankelijke in- en uitgang moet een camera zijn geplaatst, waarmee bewegende objecten geïdentificeerd kunnen worden. De andere camera's moeten in elk geval geschikt zijn om te herkennen.

Houd rekening met de [regels voor privacy](#) van het Autoriteit persoonsgegevens. Een cameraplan kan door een goede installateur gemaakt worden. Er zijn ook cameraplanners online te vinden, waarmee zelf een cameraplan gemaakt kan worden.

3. Installateur

Camerasysteem dat voldoet aan de norm 'NEN-EN-IEC 62676-4 Videobewakingssystemen voor gebruik in beveiligingstoepassingen- Deel 4: Adviezen voor de toepassing³' is geschikt voor opsporing. Het advies is om een installateur in arm te nemen die deze norm kent en kan toepassen.

Je kunt ook Helder Zicht⁴ raadplegen voor het installeren van een camerasysteem, een initiatief van de 3 brancheverenigingen.

4. Oplevering

De installateur levert het camerasysteem op met een opleverdocument. Hierin staat per camera het doel uit het cameraplan en een snapshot van het camerabeeld met de testkaart. Met dit snapshot valt te beoordelen of de camerabeelden gebruikt kunnen worden om te identificeren of te herkennen.

5. Beeldkwaliteit

Stel de camera's zo in dat bewegende objecten (zoals mensen of auto's) kunnen worden herkend of geïdentificeerd. Daarvoor zijn ook hoogte van de camera en licht van belang.

6. Opslag

De opslag moet voldoende capaciteit hebben om de camerabeelden van ten minste 2 weken op te slaan. Een langere periode is beter, om bijvoorbeeld na een incident tijdens een vakantie nog bij de camerabeelden te kunnen. De camerabeelden mogen niet langer worden opgeslagen dan wettelijk toegestaan (28 dagen).

De opslag moet altijd werken, dus bijvoorbeeld vanzelf aangaan na een stroomstoring. De opgeslagen camerabeelden moeten via internet of via een usb-aansluiting beschikbaar zijn. Bij opslag in de cloud blijven de camerabeelden bewaard bij ontvreemding van de recorder.

De beeldkwaliteit moet na compressie geschikt blijven om te identificeren.

7. Systeem

De datum en tijd van het systeem moeten automatisch worden gecontroleerd en bijgewerkt, ook na overgang van zomertijd naar wintertijd en andersom. Opsporing valt of staat met de juiste datum en tijd van de camerabeelden.

Bij een storing van het camerasysteem, moet de beheerder een melding krijgen. De storing moet worden gemeld op de monitor en wanneer mogelijk met een alarm.

Het is belangrijk om jaarlijks te (laten) controleren of het systeem nog goed werkt, of alle camera's nog goede camerabeelden leveren en om de storingsmeldingen in het logboek van de recorder te controleren. Kijk af en toe of de camerabeelden van de camera's kloppen met wat is afgesproken in het cameraplan. Met de testkaart in de norm (NEN-EN-IEC 62676-4⁵) valt te beoordelen of de camerabeelden gebruikt kunnen worden om te identificeren of te herkennen.

³ Bron: <https://www.nen.nl/nen-en-iec-62676-4-2015-en-206225> (21-12-2022)

⁴ Bron: <https://helderzicht.org/> (21-12-2022)

⁵ Bron: <https://www.nen.nl/nen-en-iec-62676-4-2015-en-206225> (21-12-2022)

Voorkom onbevoegd gebruik van het camerasysteem.

8. Uitvoer

Het formaat van de camerabeelden moet in een reguliere extensie dat door dominante besturingssystemen wordt gedragen (Windows en Apple). De beelden moeten op gangbare apparatuur kunnen worden afgespeeld. Bijgeleverde softwareplayers zijn onwenselijk. Het gaat om onafhankelijke bestanden die in editing software van de politie kunnen worden verwerkt. Metadata zoals datum en tijd van de opname en naam van de camera moeten zichtbaar zijn op de camerabeelden in de export.

9. Registratie

Zorg ervoor dat het camerasysteem geregistreerd is bij Camera in Beeld⁶. Camera in Beeld is een databank van beveiligingscamera's. Met deze databank kan de politie zien waar in de buurt van een misdaad (bijvoorbeeld een woninginbraak) zich camera's bevinden die mogelijk camerabeelden van de dader hebben. Hierdoor kunnen daders sneller worden gepakt. Hoe meer camera's voldoen aan dit advies, hoe beter de opsporing met Camera in Beeld.

Winkels of bedrijven kunnen hun camerasysteem aansluiten bij een particuliere alarmcentrale. De particuliere alarmcentrale krijgt bij onraad via een (alarm)sensor een melding. Een beveiligingsmedewerker van de alarmcentrale kan de camerabeelden dan ook zien en alle gegevens en de livebeelden snel doorschakelen naar de politiemeldkamer. Met Live View⁷ kan de meldkamer van de politie rechtstreeks meekijken met de camerabeelden van een winkelier of horecaondernemer. Zo is die direct op de hoogte als er een inbraak of overval (of ander gewelddadig delict) wordt gepleegd.

⁶ Bron: <https://www.politie.nl/onderwerpen/camera-in-beeld.html?sid=f57959c3-c077-4770-921b-711199999d5b> (21-12-2022)

⁷ Bron: <https://www.politie.nl/onderwerpen/live-view.html> (21-12-2022)

Bijlage 4: Kostenraming⁸

Bij kostenraming is het van belang om met een aantal zaken rekening te houden. Hieronder is een overzicht gegeven waar op zijn minst rekening mee dient te worden gehouden. In het overzicht wordt een onderscheid gemaakt tussen het uitkijken van beelden op een decentrale locatie en op een centrale locatie.

Betekenis	
V	Kosten volledig voor de gemeente
0	Kosten gedeeltelijk voor de gemeente
X	Kosten voor centrale locatie

Omschrijving kosten	Uitkijken van beelden	
	Decentraal	Centraal
FTE's in voorbereiding en implementatie	V	V
Uitkijkrimte	V	X
Gekwalificeerd personeel om uit te kijken	V	X
Aanbesteding voor centrale locatie uitkijken beelden	V	V
Aanbesteding voor apparatuur en aanleg hiervan	V	V
Camera's met cameramast	V	V
Camerapositie: aanpassing van bijvoorbeeld verlichting, bomen in de directe omgeving en andere zichtbelemmering door obstakels.	V	V
Gemeentelijke server in een beveiligde omgeving	V	X
Sectiekast(en) met elektrische voeding en signaal verwerkingsapparatuur waar diverse camera's binnen een gebied op zijn aangesloten. Sectiekasten met outdoor behuizing.	V	V
Het plaatsen en aansluiten van de netwerkswitch in een sectiekast. Tevens de programmering.	V	V
De ondergrondse infrastructuur tussen de camera's en de sectiekast, bestaande uit mantelbuizen, glasvezel en koperkabels. Herstel van straatwerk.	V	V
Glasvezelverbinding tot aan de netwerkswitch die is aangesloten op het netwerk van de toezichtcamera's. Via dit netwerk worden de beelden en de stuurinformatie getransporteerd naar en respectievelijk vanuit een uitkijkcentrale.	V	V
Datatransport	V	V

⁸ Bron: Aanbestedingsleidraad, meervoudig onderhandse aanbesteding cameratoezicht metrostation Albrandswaard. (20-12-2022)

Videomanagement. Via een videomanagementsysteem worden de beelden in het uitkijkcentrum gepresenteerd	V	X
De bebording die aangeeft dat een persoon zich in een gebied met cameratoezicht begeeft.	V	V
Netwerkbeheer betreffende IP-adressen en vrijgave van poorten van netwerkswitches voor het observatie camerasysteem	V	X
Informatiebeveiliging en cyber security. Het document Stappenplan implementatie BIO IA voor decentrale overheden, Handreiking voor gemeenten en provincies om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid voor Industriële automatisering. Deze is te downloaden via de website van het CROW .	V	V
Wanneer gekozen wordt om met andere gemeente samen te werken dient de apparatuur die wordt aangesloten op bestaande apparatuur en het videomanagementsysteem met elkaar worden afgestemd.	V	V
Leges en degeneratiekosten.	V	V
Beheer en onderhoud van alle apparatuur.	V	0